

סוכות ממש – אבן אחת – המאמין לא יחיש

"בסוכות תשבו שבעת ימים, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים".

נחלקו התנאים בתורת כהנים והביאתם הגמרא במסכת סוכה דף י"א: איזה סוכות רצתה התורה שנזכר בשיבתנו בסוכה, "ר"א אומר בסוכות, אלו ענני כבוד. ר"ע אומר בסוכות אלו סוכות ממש".

נשאלת השאלה, בשלמא למ"ד סוכות אלו ענני כבוד, מובן מדוע יש לקבוע חג לזכור את הנס הגדול שה' עשה לנו בצאתנו ממצרים, ואת גילוי אהבת ה' אלינו בהקיפנו בענני כבוד,

אלא למ"ד סוכות ממש, מה ראתה התורה לקבוע חג על אותם סוכות ממש? הרי אין בהם שום דבר מיוחד. לכל הנוודים יושבי אוהל ומקנה יש סוכות ממש ואוהלים לרוב. אם כן, מדוע נצטוו לקבוע חג שבעת ימים כדי לזכור את אותם סוכות ממש?

נציין גם, שהגמרא אומרת שאותם סוכות שעשו ישראל במדבר, לא בהכרח היו סוכות כשרות למצווה. אלא שמהפסוק נדרש שלסוכות מצווה הסכך צריך להיות פסולת גורן ויקב.

זוה, כמובן, מחזק את הקושיה, מה ראה רבש"ע בסוכות הללו כדבר שראוי לזכור אותו?

כשאנו עומדים בגבעות ובמאחזים החדשים ה"בלתי מאושרים", ורואים את המבנים עשויי עץ במקומות אלו, מעין סוכות קבע שגרים בהם כל השנה, נראה שהתשובה עומדת מול עינינו.

רבים שואלים, מה ערך יש להתיישבות מעין זו. התיישבות, שלצערנו לא פעם מהותה היא "דירת ארעי". רדיפות ביום, הריסות בלילה, וכל מה שיש זה רק סוכת עץ, עד שיהרסו אותה בפעם הבאה. מה ערכם של סוכת עץ מול בתי הקבע הניצבים על הגבעות מסביב, הן של היהודים והן באלו שעדיין גרים בהם ערבים?

האמת היא, שהדברים בארץ ישראל כלל לא שואלים את השאלה הזו. להם ברור שבפועל זו אחיזה בארץ, אחיזה במקום נוסף, בגבעה נוספת, בעוד כברת ארץ מאדמת ארצנו הקדושה המצפה לבניה שישבו אליה, ושמירה בפועל על המקום בבעלות יהודית. אבל לעיתים אנו שומעים את השאלה גם מאנשים שמעוניינים בארץ ישראל, אך אינם מבינים מה התועלת בצריפי עץ, שכל זמן מה הורסים אותם, כביכול אינם אלא "דירת ארעי".

אומרת התורה "בסוכות תשבו שבעת ימים, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל, בהוציא אותם מארץ מצרים".

דורש ר"ע צופה הגאולה, כי מדובר בסוכות ממש.

מלמד אותנו רבי עקיבא, שכאשר אנו עומדים מול הסוכות בכל אותם עשרות מקומות נפלאים, נזכור כי כאשר יצאנו ממצרים גם ישבנו בסוכות. סוכות ממש.

זו הדרך לצאת מן המיצרים. זו הדרך לצאת מן הגבולות. זו הדרך לצאת מן הגדרות. זו הדרך אל המרחבים. זו הדרך לגאולה.

אלו שיבואו אחריהם ויגורו בע"ה בבתי אבן, עושים זאת בזכות הראשונים שגרו במבנים ארעיים דומי סוכה. כי הם פורצי הדרך – יחידים הפורצים דרך לרבים.

חלק נכבד מההתיישבות בארץ ישראל החל בסוכות מעין אלו. החורבות המטות ליפול בצפת ובטבריה, צריפי העץ בראש פינה ובפתח תקווה, מוסרי הנפש מחוץ לחומות בירושלים, ישובי חומה ומגדל, ועד היום בלמעלה ממאה מאחזים גבעות וחוות הפזורות ביהודה ושומרון, הולכת ונבנית ארץ ישראל.

"מי בָּז לַיּוֹם קָטְנוֹת". הסוכות הקטנות הללו הן ההתחלה, שראשיתה מצער ואחריתה ישגה מאוד.

הסוכות הללו הן הראשונים שבאים למקום, והן תחילתן של ההתיישבות הנרחבת שעוד עתידה להיות ברבים מהמקומות הללו, כפי שהוכיחה ההיסטוריה הקרובה, בהתיישבות בת מאתיים שנה בארץ ישראל.

ואולי רמז לדבר יש בספר קול התור, שכתב שאת ירושלים בונים אפילו עם אבן אחת. כנדרש מן הפסוק בישעיהו כ"ח, ט"ז "לֵכֶן כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים הַנְּי יֵסֵד בְּצִיּוֹן אֶבֶן, אֶבֶן בַּחֵן פְּנֵי יְקָרְת מוֹסֵד מוֹסֵד הַמְּאֲמִין לֹא יַחִישׁ".

גם על אבן אחת אפשר לשאול מה התועלת. באבן אחת לא בונים בית, ואין בה לכשעצמה שום ערך. אך הפסוק אומר שזו ההתחלה "כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים הַנְּי יֵסֵד בְּצִיּוֹן אֶבֶן". כל בְּנִיָּה מתחילה מאבן אחת, ועל גביה נבנות האחרות. ואותה אבן, גם אם היא כעת עומדת לבדה, וגם אם איננו רואים כעת את הלבנים הבאות הנבנות על גביה, היא "אֶבֶן בַּחֵן". בחינה, האם אנו באמת מאמינים שגם מאבן אחת יכולה לצמוח הגאולה? האם אנו באמת מאמינים שאבן זו היא "פְּנֵי יְקָרְת מוֹסֵד מוֹסֵד"? אכן, "הַמְּאֲמִין לֹא יַחִישׁ".

כן! בחג הסוכות אנו זוכרים את אותן סוכות ממש שהיו ביציאת מצרים, לרמוז לנו, כי הסוכות הללו ודומיהן הן הדרך לגאולה.